

*List Legionistów i powoiaków „o upamiętnienie i godny stosunek dla czynu orężnego o
Niepodległość” (19 II 1972)
www.nestorzy-nurtu-pl*

19 lutego 1972 roku

Sz.P.
Piotr Jaroszewicz
Prezes Rady Ministrów

U podstaw żołnierskiego czynu zbrojnego w dziele odzyskania Niepodległości Ojczyzny po półtorawiecznej Jej niewoli, legł czyn orężny żołnierza Legionów Polskich i Polskiej Organizacji Wojskowej [...].

Żołnierz Legionów Polskich i POW:

- stał się kadrą tworzonego Wojska Polskiego po odzyskaniu Niepodległości [...], pobudzał i zasilął czyn Powstania Śląskiego i Wielkopolskiego;
- bił się i ginął w tragicznej wojnie wrześniowej 1939 r., gdy Armia nasza zmuszona była ulec dziesięciokrotnej przewadze wroga [...];
- bił się i ginął w Wojsku Polskim na szlakach bitewnych Francji, Norwegii, Afryki Włoch, Holandii, wreszcie w okrutnej, ciężkiej i krwawej walce z okupantem w Armii Podziemnej [...].

Do zbrojnej, zorganizowanej walki o odzyskanie i odbudowę Niepodległości porwał Polaków umysł i trud Józefa Piłsudskiego [...].

Oto podzielić ośmielamy się naszą dogłębną troską o kult dla spraw stanowiących Imponderabilia Narodu [...].

I. Uważamy, że w szczególnej pamięci społeczno-narodowej utrwalone powinny być daty:

- 6 sierpnia 1914 r., jako dzień zorganizowanego zrywu do walki o niepodległość;
- 11 listopada 1918 r., jako dzień uwieńczenia tego zrywu, tj. odzyskania Niepodległości [...].

Oby minął ten poprzedni okres milczenia o tych dniach, gdy czczone były w jedyny tolerowany sposób cichymi nabożeństwami, zamawianymi w kościołach, w których gromadziło się tłumnie w te dni wyczułone na sprawy narodowe społeczeństwo,

II. Powodowani tą samą myślą i troską, uważamy za obowiązek społeczno-narodowy odbudowę i konserwację Kopca Niepodległości na Sowińcu, które zwycięskie odzyskanie związane jest historycznie z nazwiskiem Józefa Piłsudskiego [...].

Oby z utwaleniem Kopca na Sowińcu, jako symbolu i pomnika pamięci narodowej odzyskania Niepodległości i pamięci Wielkiego Polaka, utrwalona została również pamięć bitew stoczonych przez legionowego żołnierza w walce o niepodległość, stawianiem pomników na pobojowisku tych bitew. Niech pamięć o nich wróci na swe godne miejsce na tablice na Grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie przy rekonstrukcji Grobu [...].

Głębokim smutkiem napawa nas fakt, że znikają na kwaterze Powstańców Styczniowych, na byłym wojskowym cmentarzu powązkowskim w Warszawie płyty kamienne z ich nazwiskami, a w miejsce rozkradanych wstawia administracja blaszane z napisem „Nieznanym” [...].

III. Uważamy też, że nadszedł już czas ukształtowania w godny sposób grobu Marszałka Polski Edwarda Rydza-Śmigłego spoczywającego w żołnierskiej mogile na Powązkach, bowiem historia sięgając do rzetelnej analizy całokształtu warunków bytu Ojczyzny tego okresu, dostateczne znajduje zrozumienie i usprawiedliwienie tragedii klęski wrześniowej 1939 r. – wojny prowadzonej wobec dziesięciokrotnej przewagi wroga, gdy Wódz zmuszony był prowadzić ją w tragicznym osamotnieniu, w zupełnym opuszczeniu przez sojuszników, na coraz bardziej kurczącym się terenie operacyjnym [...].

*List Legionistów i peowiaków „o upamiętnienie i godny stosunek dla czynu orężnego o
Niepodległość” (19 II 1972)
www.nestorzy-nurtu-pl*

IV. Uważamy, że przyszedł czas, by przypomnieć i wspomnieć można było o nas samych, dziś spod patyny czasu spoglądających, ale już nieuchronnie zbliżających się do kresu wędrówki życiowej.

Przy uznaniu i pamięci dokonanych czynów prosimy, a domagać się pragniemy, by położono kres w stosowaniu dotąd milczenia w odniesieniu do uczestników walk o Niepodległość, by uznany został znojnny i krwawy nasz trud w Wielkiej Sprawie, by wyrównana została krzywdząca i niesprawiedliwa ocena legionowego żołnierza, czyniona w piśmie przez niektóre organy. Chyba wymaga szacunku zryw żołnierza, co pierwszy od Powstania Styczniowego chwycił za broń do walki o Ojczyznę, tego żołnierza wszech warstw społecznych, nie mającego innych celów przed sobą jak tylko Polskę, Polskę Demokratyczną [...].

V. Wreszcie za wskazane uważamy powołanie do życia stałej Reprezentacji żołnierskiej Legionów Polskich i Polskiej Organizacji Wojskowej, której celem byłaby przede wszystkim pomoc i konsultacja w realizacji przytoczonych tu postulatów. Poza tym do zadań jej należałoby:

1. prowadzenie działalności historyczno-naukowej w zakresie ustalenia i utrwalania dla historii powstania organizacji bojowych do walk o Niepodległość [...],
2. kultywowanie czci poległych w tych walkach, ich mogił i pomników,
3. gromadzenie dla Wojskowego Instytutu Historii pism, wspomnień, dokumentów, prowadzenie archiwum dla tych spraw,
4. weryfikacja wniosków o nabywanie praw, o których mowa w części IV niniejszego wystąpienia [...]

Henryk Bezeg

Kazimierz A. Czyżowski

Tadeusz Dalewski

Stanisław Godecki

Stefan Jellenta

Władysław Kamirski

Adam Lewicki

Marian Markowski

Antoni Pajdak

Stanisław Rutkowski

Antoni Sikorski

Adam Sokołowski

Łucjan Switaj

Zygmunt Szkutelski¹

1 Tekst z archiwum domowego Krzysztofa Nowakowskiego.